

w sprawie wniosku Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku filologia polska prowadzonego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 646/2021 dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie pozytywnej oceny programowej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat kierunku filologia polska prowadzonego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wniosek Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku filologia polska prowadzonego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadnia zmiany pozytywnej oceny programowej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, wyrażonej w § 1 uchwały nr 646/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 lipca 2021 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że następujące kryteria, określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), a uszczegółowione w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącym załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., zostały spełnione częściowo:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach,
10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów.

Pozostałe kryteria, a mianowicie kryteria 4, 5, 6, 7 i 8, zostały spełnione.

Wydanie pozytywnej oceny programowej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie kryteriów 1, 2, 3, 9 i 10, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Koncepcja kształcenia nie wskazuje sektorów rynku, do pracy w których przygotowuje kierunek.

Przyjęta w ramach działań naprawczych koncepcja kształcenia, zakłada, że absolwent studiów pierwszego stopnia posiada wykształcenie humanistyczne i wiedzę z zakresu filologii polskiej i wybranej specjalności: *komunikowanie medialne – słowo, tekst i obraz; menedżer i animator kultury* lub *twórcze pisarstwo*. Tylko jedną z tych specjalności można jednoznacznie powiązać z konkretnym zawodem. Ponadto koncepcja kształcenia nie została dostosowana do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu przygotowującego do zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1450 z późn. zm.) i zakłada, że absolwenci studiów pierwszego stopnia po ukończeniu specjalności nauczycielskiej otrzymują uprawnienia do podjęcia pracy jako nauczyciel języka polskiego i sprawowania funkcji wychowawcy w szkole podstawowej. Koncepcja kształcenia nie odnosi się do roli, jaką w procesie kształcenia pełnią dyscypliny naukowe, z którymi powiązane są treści programowe.

2. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych nie odpowiada nazwie kierunku filologia polska.

Kierunek był przyporządkowany do dyscypliny językoznawstwo jako wiodącej (78%) oraz drugiej dyscypliny – literaturoznawstwo (22%) na studiach pierwszego stopnia oraz językoznawstwo (86%) i literaturoznawstwo (14%) na studiach drugiego stopnia. Przyporządkowanie to nadreprezentowało dyscyplinę językoznawstwo i marginalizowało dyscyplinę literaturoznawstwo, podczas gdy są one komplementarne i dla studiów na kierunku filologia polska proporcjonalnie niemal równo istotne. W wyniku podjętych działań naprawczych Uczelnia uchwałą nr 14/2021 Senatu PWSZ w Tarnowie z dnia 21 maja 2021 roku w sprawie przyporządkowania kierunków studiów do dyscyplin naukowych zmieniła to przyporządkowanie w następujący sposób: filologia polska studia pierwszego stopnia: językoznawstwo 51%, literaturoznawstwo 22%, nauki o kulturze i religii 15 %, nauki o komunikacji społecznej i mediach 12%; filologia polska studia drugiego stopnia językoznawstwo 52%, literaturoznawstwo 20%, nauki o kulturze i religii 17%, nauki o komunikacji społecznej i mediach 11%. Podejmując działania w zakresie zmiany przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych doszło do zwiększenia liczby dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek, o dyscypliny, które nie stanowią jego teoretycznych podstaw i odgrywają w koncepcji kształcenia subsydiarną, kontekstową rolę wobec dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo.

3. Efekty uczenia się nie są dostosowane do profilu praktycznego studiów i w zakresie kompetencji językowych nie odpowiadają poziomowi określonemu w PRK.

Założone dla kierunku efekty uczenia się odnosiły się do osiągnięcia przez studentów przez studentów wiedzy z zakresu studiów polonistycznych, teorii i teoretycznych zagadnień językoznawstwa i literaturoznawstwa, sporadycznie wprowadzając elementy praktycznych zastosowań wiedzy.

Uczelnia Uchwałą nr 15/2021 z dnia 21 maja 2021 r. wprowadziła zmiany w efektach uczenia się dla kierunku, jednak nie odpowiadają one charakterystykom Polskiej Ramy Kwalifikacji w części odnoszącej się do profilu praktycznego, ponieważ zakładają osiągnięcie przez studentów podbudowanej aparatem teoretycznym wiedzy w zakresie dyscyplin, do których został

przyporządkowany kierunek, ale nie przewidują jej zastosowania w działalności zawodowej właściwej dla kierunku, np. FP1_W02: „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu specjalistyczną terminologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa, nauk o kulturze), nauk o komunikacji społecznej i mediach”; FP1_W11: „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia wiedzy przedmiotowej, metodologicznej i metodycznej w wybranym zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, nauk o kulturze i religii, nauk o komunikacji i mediach niezbędnej do samodzielnego formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz do wykonywania w nie w pełni przewidywalnych warunkach typowych/złożonych zadań właściwych i przypisanych do określonej specjalności”. Drugi efekt odnosi się do specjalności, a nie działalności zawodowej. Efekty uczenia się nie uwzględniają w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych w objętej koncepcją kształcenia działalności zawodowej, ograniczając się w przypadku umiejętności do posługiwania się terminologią w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek i innych dyscyplin, które nie zostały określone oraz kompetencji przygotowujących do prowadzenia badań naukowych. W sposób mechaniczny do części efektów zostało dopisane sformułowanie o „możliwości praktycznego zastosowania tej wiedzy w działalności zawodowej”, co jest jednak sformułowaniem niespecyficznym, deklaratorywnym, niezwiązanym ze specyfiką poszczególnych efektów uczenia się, np.: FP1_W01: zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, dzieła i zjawiska należące do literatury i kultury polskiej (w kontekście literatury i kultury powszechnej) oraz metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu literaturoznawstwa, w tym zagadnienia poetyki, a także możliwości praktycznego zastosowania tej wiedzy w działalności zawodowej”; FP1_W03: „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu budowę, funkcjonowanie, rozwój polszczyzny ogólnej i jej form językowych, specyfikę odmian i stylów funkcjonalnych języka polskiego, jak i znaczenie języka jako narzędzia społecznej komunikacji i przekazu wartości kulturowych oraz tworzywa artystycznego, a także możliwości praktycznego zastosowania tej wiedzy w działalności zawodowej”; FP1_W04: „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia z zakresu językoznawstwa stosowanego (kultury języka, stylistyki praktycznej, emisji głosu i retoryki) oraz możliwości praktycznego zastosowania tej wiedzy w działalności zawodowej”. Uczelnia błędnie sformułowała efekt uczenia się określający poziom znajomości języka obcego dla studiów pierwszego stopnia - FP1_U13: potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ ESOKJ.

Niektóre efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób niejasny np. FP_W08 „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia z zakresu wiedzy o kulturze i jej głównych odmianach i mediach oraz możliwości praktycznego zastosowania tej wiedzy w działalności zawodowej”; FP1_W10: „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej...”; FP1_W11: „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia wiedzy przedmiotowej, metodologicznej i metodycznej w wybranym zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, nauk o kulturze i religii, nauk o komunikacji społecznej i mediach, niezbędne do samodzielnego formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz do wykonywania w nie w pełni przewidywalnych warunkach typowych/złożonych zadań właściwych i przypisanych do określonej specjalności”.

Uczelnia podjęła doraźne działania naprawcze, których celem była likwidacja zdiagnozowanych nieprawidłowości, jednak okazały się one nieskuteczne, co stanowi podstawę do podtrzymania oceny kryterium 1 jako kryterium spełnionego częściowo.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się do zarzutów.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła odpowiedzi na zarzuty. W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 1 „spełnione częściowo”**.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Treści programowe i wymiar zajęć nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów zakładanych dla kierunku efektów uczenia się.

Uczelnia idąc w ślad za zmianą przyporządkowania efektów uczenia się wprowadziła Uchwałą nr 18/2021 nowy program studiów, ten jednak nie zapewnia osiągnięcia przez wszystkich studentów zakładanych efektów uczenia się. Efekty uczenia się zostały zmienione i dostosowane do nowego przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, lecz nie wprowadzono zmian w zakresie treści programowych, które pozwalałyby wszystkim studentom osiągnąć zakładane efekty uczenia się. Harmonogram realizacji programu studiów drugiego stopnia zakłada, że wszyscy studenci realizują zajęcia *dziedzictwo kulturowe i językowe regionu* (godzin) oraz *historia idei* (9 godzin), które można powiązać z dyscypliną nauki o kulturze i religii, przy czym zarówno treści programowe jak i wymiar tych zajęć nie umożliwiają osiągnięcia przez studentów w pogłębionym stopniu – wiedzy dotyczącej wybranych faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metody i teorii wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiących zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu tej dyscypliny naukowej tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem. W ramach zajęć wspólnych dla wszystkich studentów harmonogram realizacji programu studiów nie przewiduje zajęć, które można powiązać z dyscypliną nauki o komunikacji społecznej i mediach (zajęcia: *analiza i wtórzenie tekstów z uwzględnieniem ich kontekstu, retoryka praktyczna i warsztaty pisania* mają charakter zajęć językoznawczych). Program studiów przewiduje seminaria magisterskie z dydaktyki, językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, nie zapewnia seminarium z zakresu medioznawczego i komunikacji społecznej. Dla studiów pierwszego stopnia nie przedstawiono programu studiów po zmianach w obszarze przypisania do dyscyplin.

Podjęte dotychczas działania naprawcze, nie przyczyniły się do usunięcia istotnej wady programu studiów, który skupia się na kształceniu wybranych umiejętności w ramach specjalności, nie odzwierciedlając aktualnego stanu praktyki zawodowej i nie wychodząc naprzeciw potrzebom zawodowego rynku pracy właściwego dla absolwenta filologii polskiej. Uczelnia wskazuje na podjęte działania koncepcyjne, ich wdrożenie dopiero jednak nastąpi.

2. Treści programowe ze studiów pierwszego stopnia powtarzane są na studiach drugiego stopnia.

Ponieważ Uczelnia przyjmuje na drugi stopień studiów absolwentów dowolnego kierunku studiów pierwszego stopnia, dla wyrównania kompetencji wstępnych w zróżnicowanych pod tym względem grupach na drugim stopniu studiów powieliła treści programowe ze studiów pierwszego stopnia, skutkiem czego część studentów poznaje, a część powtarza treści ze studiów pierwszego stopnia, a wszyscy studenci nie osiągają efektów uczenia się na pogłębionym poziomie. Uczelnia przygotowała przy tym procedurę uznawania efektów uczenia się w przypadku zajęć na studiach drugiego stopnia, których treści programowe odpowiadają realizowanym na studiach pierwszego stopnia, akceptując tym samym w sposób sformalizowany brak progresu kompetencji między studiami pierwszego a drugiego stopnia.

3. Na kierunku nie umożliwia się studentom indywidualizowania ścieżek kształcenia w wymiarze 30% punktów ECTS koniecznych do jego ukończenia.

Program studiów spełnia wymagania formalne w zakresie możliwości indywidualnego kształtowania ścieżki kształcenia przez studentów, jednakże w rzeczywistości studenci muszą podporządkowywać się woli większości w wyborze specjalności. Nie mają też swobody w wyborze seminarium. W ramach działań naprawczych Uczelnia dopuszcza stosowanie wyjątków w zakresie wyboru seminariów. Uczelnia zaoferowała studentom jedno seminarium magisterskie, a następnie na wniosek czworga studentów zezwoliła na pisanie pracy magisterskiej z zakresu dydaktyki. Takie postępowanie nie ma więc charakteru systemowego, tylko doraźny i jednorazowy. W tym zakresie Uczelnia planuje podjąć działania naprawcze, ocena ich trafności i skuteczności będzie mogła nastąpić dopiero po pewnym czasie.

4. Oferowane specjalności na kierunku nie są dostosowane do praktycznego profilu studiów.

Uczelnia pozostawiła oferowane wcześniej specjalności bez zmian. Uczelnia zadeklarowała wszczęcie prac dotyczących koncepcji specjalności w ramach kierunku, ich tworzenia i uruchamiania. Dopiero przygotowanie, przyjęcie i wdrożenie tych rozwiązań pozwoli na dokonanie oceny trafności podejmowanych przez Uczelnię działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości.

5. Program praktyk zawodowych nie odnosi się do kształtowania praktycznych umiejętności zawodowych, a system weryfikacji osiągania przez studentów efektów uczenia się założonych dla praktyk zawodowych jest nieskuteczny.

Założone dla praktyk efekty uczenia się odnoszą się głównie do pozyskiwania wiedzy a nie kształtowania umiejętności zawodowych. Podjęte działania naprawcze pominęły zniesienie tej nieprawidłowości odnosząc się tylko do zwiększenia wymiaru godzin praktyk na obu stopniach studiów. Nie zostały sformułowane wymagania dotyczące miejsc odbywania praktyk i kompetencji opiekunów praktyk w zakładach pracy. Warunki realizacji praktyk i przebieg praktyk nie podlega kontroli ze strony Uczelni. Uczelnia skupiła się dotychczas wyłącznie na obowiązkach ocennych ze strony praktykodawcy/opiekuna praktyk. Uczelnia nadal nie wypracowała koncepcji współpracy z praktykodawcami, stając na stanowisku, że: „z uwagi na to, że informacje te [o warunkach realizacji praktyk zawodowych] zawarte są zarówno w regulaminie, jak i w Porozumieniu, należy domniemywać, iż podpisując porozumienie, zakład pracy przyjmujący na praktykę ma świadomość obowiązku zapewnienia studentowi odpowiedniego opiekuna i należytych warunków do odbycia praktyki”. Przyjęta zasada,

opierając się na domniemywaniu nie gwarantuje więc właściwego doboru miejsc praktyk. Nadal specyficznym uregulowaniom, w oparciu o przyjęty regulamin praktyk, nie zostały poddane praktyki zawodowe dla kierunku studiów w tym dla oferowanych specjalności innych niż nauczycielska.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się do zarzutów.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła odpowiedzi na zarzuty. W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 2 „spełnione częściowo”**.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Warunki rekrutacji na studia filologia polska na PWSZ, kryteria kwalifikacji i procedury kwalifikacji nie są w pełni przejrzyste i selektywne.

Uczelnia nie wprowadza dla studiów pierwszego i drugiego stopnia żadnych merytorycznych kryteriów rekrutacji. Dla studiów pierwszego stopnia jest to pozytywny wynik części pisemnej matury z języka polskiego, a dla studiów drugiego stopnia wyłącznie ocena z dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia dowolnego kierunku studiów.

2. Zasady dyplomowania nie odpowiadają praktycznemu profilowi studiów.

Nie przyjęto specyficznych dla kierunku zasad dyplomowania, które wskazują na dyscypliny naukowe, w zakresie których mogą powstawać prace dyplomowe i uwzględniają zastosowanie wiedzy w tych dyscyplinach oraz wyników prowadzonych w ramach prac dyplomowych badań w działalności zawodowej właściwej dla kierunku. W ramach działań naprawczych przygotowano nowe zasady i procedury dyplomowania, których zamierzeniem jest zapewnienie wdrożeniowego charakteru pracy (badania aplikacyjne lub prace rozwojowe), charakterystycznego dla profilu praktycznego studiów. Nadal eksponowane są przede wszystkim elementy teoretyczne, bo praca typu wdrożeniowego: „jest samodzielnym zaawansowanym opracowaniem zagadnienia praktycznego, prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta kierunku filologia polska studia I stopnia, profil praktyczny oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Praca dyplomowa zawiera omówienie problemu lub realizacji projektu”. Tylko dla specjalności nauczycielskiej wskazano przykłady i rozumienie tego, czym jest praca o charakterze wdrożeniowym. Dla prac o tematyce dydaktycznej uznaje się za tego typu innowacyjne rozwiązania przygotowanie konspektów lekcji, czego nie można uznać za charakterystyczne i specyficzne dla studiów o profilu praktycznym, a raczej za standardowe dla dydaktyki i specjalności nauczycielskiej prowadzonej bez względu na profil studiów. Jednocześnie zasady przyjęte dla studiów drugiego stopnia nie zakładają żadnego progresu kompetencji w stosunku do studiów pierwszego stopnia i zawierają nawet określenia dotyczące „pracy licencjackiej” i „studiów pierwszego stopnia”.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się do zarzutów.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła odpowiedzi na zarzuty. W związku z powyższym Prezydium PKA stwierdza **brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 3 „spełnione częściowo”**.

W odniesieniu do kryterium 9:

1. Uczelnia nie zamieszcza informacji dotyczących sylwetki absolwenta kierunku filologia polska w odniesieniu do poszczególnych specjalności ze wskazaniem zawodów, do których one przygotowują.

Uczelnia rozpoczęła zmiany koncepcyjne, zmieniła efekty uczenia się, przyporządkowanie kierunku do dyscyplin, podejmuje prace nad zmianą koncepcji i oferty specjalności w ramach kierunku. Co za tym idzie dopiero przygotowanie i publikacja takiej całościowej wieloaspektowej informacji o studiach pozwoli na zweryfikowanie czy nieprawidłowości zostaną usunięte. Podjęte dotychczas działania nie są skuteczne.

2. Informacja dla kandydatów na studia, wybierających specjalność nauczycielską nie odpowiada obowiązującym regulacjom prawnym.

Uczelnia informuje kandydatów na studia pierwszego stopnia, że ukończenie specjalności nauczycielskiej daje kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela języka polskiego w szkole podstawowej. Obowiązujący od 2019 roku standard przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu zakłada, że uprawnienia do wykonywania tego zawodu uzyskują osoby posiadające tytuł zawodowy magistra, które ukończyły jednolite studia magisterskie lub studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku, którego program studiów określa efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności, odpowiadające wszystkim wymaganiom podstawy programowej przedmiotu. Jednocześnie kandydaci na studia drugiego stopnia nie są informowani, że warunkiem wyboru specjalności nauczycielskiej jest ukończenie studiów pierwszego stopnia spełniających powyższy warunek. Uczelnia w odpowiedzi na raport utrzymuje, że publikowane informacje są zgodne ze stanem faktycznym, niemniej nadal stosuje zabiegi promocyjne, które nie mają odniesienia do obowiązującego stanu prawnego.

3. Publiczny dostęp do informacji o studiach w uczelni jest ograniczony, wyklucza osoby z niepełnosprawnościami wzroku i słuchu.

Uczelnia deklaruje, że jest w trakcie zmian strony internetowej, jednak zakres wprowadzanych zmian i to, czy odnoszą się one do udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami będzie możliwy po ukończeniu tych prac.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się do zarzutów.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła odpowiedzi na zarzuty. W związku z powyższym Prezydium PKA stwierdza **brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 9 „spełnione częściowo”**.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia na kierunku nie zapewnia skutecznego diagnozowania nieprawidłowości w odniesieniu do koncepcji kształcenia i programu studiów oraz wprowadzenia skutecznych i kompleksowych działań naprawczych. Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego zaplanowała wprowadzenie odpowiedniego dla potrzeb kierunku monitoringu retencji studentów, dopasowania oferty kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy, odpowiedzialność osobową i kalendarium realizacji. Poinformowała, że podjęła działania w celu uporządkowania i zaprowadzenia stałego i kompleksowego przeglądu programu studiów, który uwzględniłby udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Podjęte działania pozwalają na podniesienie oceny z kryterium niespełnione na spełnione częściowo. Jednocześnie podjęte po wizytacji doraźne działania naprawcze nie przyczyniły się do doskonalenia koncepcji kształcenia i programu studiów. Mają one w części charakter przeciwny, a w części punktowy, w którym poprawa jednego aspektu skutkuje nieprawidłowościami w innych aspektach, nie obejmując kompleksowej oceny skutków wprowadzanych zmian. Ocena tego, czy system zapewniania jakości kształcenia na Uczelni w odniesieniu do kierunku filologia polska jest skuteczny, będzie możliwa z perspektywy czasu.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się do zarzutów, natomiast postawiła pytanie dotyczące intencji Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w świetle rozbieżności w sposobie sformułowania oceny kryterium 10 w raporcie z 16 kwietnia 2021 r. przygotowanym przez zespół oceniający a Uchwałą nr 646/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 lipca 2021 r. „W raporcie zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16 kwietnia 2021 r., na s. 53 w odniesieniu do kryterium 10 znajduje się sformułowanie ‘kryterium spełnione częściowo’, natomiast w uchwale nr 646/2021 Prezydium PKA z dnia 22 lipca 2021 r. na s. 7 znajduje się zapis, że ‘podjęte działania pozwalają na podniesienie oceny z kryterium niespełnione na spełnione częściowo’, co jest niezgodne z przedstawioną wcześniej – w raporcie – decyzją zespołu oceniającego PKA dotyczącą ocenianego kryterium 10. W związku z tym Uczelnia prosi o wyjaśnienie, czy Prezydium PKA miało intencję podnieść stopień spełnienia kryterium 10 ze ‘spełnione częściowo’ na ‘spełnione’, natomiast błędnie odnotowano podwyższenie stopnia spełnienia kryterium z ‘niespełnione’ na ‘spełnione częściowo’ czy też intencją Prezydium PKA było utrzymanie oceny stopnia spełnienia kryterium na poziomie ‘spełnione częściowo’”. W przypadku gdy pierwsze założenie okaże się prawdziwe, Uczelnia zwraca się z prośbą o zmianę stopnia spełnienia kryterium 10 na ‘spełnione’, natomiast w przypadku gdy drugie założenie okaże się prawdziwe, Uczelnia prosi o wykreślenie z treści uchwały zdania ‘podjęte działania pozwalają na podniesienie oceny z kryterium niespełnione na spełnione częściowo’”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odniosła się do merytorycznej strony zarzutów, natomiast podniosła kwestię sformułowania użytego w przedmiotowej uchwale. Przede wszystkim należy wskazać, iż zespół oceniający PKA nie podejmuje decyzji w sprawie oceny, jak zakłada Uczelnia, ale jedynie przedstawia Prezydium PKA propozycję oceny. Na s. 53 raportu zespołu oceniającego kierunek filologia polska prowadzony w Państwowej Wyższej

Szkole Zawodowej w Tarnowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, widnieje śródtytuł: „Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10” oraz zaproponowana ocena „Kryterium spełnione częściowo”. Prezydium PKA ma prawo zmienić ocenę zaproponowaną przez zespół oceniający.

Po drugie, ocena kryterium 10 jest ściśle powiązana z oceną pozostałych kryteriów, gdyż błędy i niezgodności wykazane w innych kryteriach i skutkujące oceną „spełnione częściowo” rzutują na ocenę kryterium 10, które dotyczy polityki jakości, projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów. Nie jest więc możliwe, aby uczelnia, która otrzymała w kilku innych kryteriach oceny „spełnione częściowo” otrzymała ocenę „spełnione” w kryterium 10.

Po trzecie, zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, pkt 3, ppkt 2) Prezydium wydaje „pozytywną ocenę programową na okres do 2 lat, jeżeli co najmniej jedno szczegółowe kryterium oceny programowej określone w załączniku nr 2 jest spełnione częściowo i opinia Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli zawiera zalecenia o charakterze naprawczym, wskazujące na konieczność niezwłocznego usunięcia błędów i niezgodności, a także podjęcia skutecznych działań zapobiegawczych, przy czym zalecenia te są możliwe do wykonania w terminie maksymalnie 2 lat”. Wystarczy zatem jedno kryterium „spełnione częściowo”, aby Prezydium PKA wydało pozytywną ocenę programową na okres do 2 lat. Biorąc pod uwagę fakt, iż w przypadku ocenianego kierunku nie tylko jedno kryterium ale znaczna część z dziesięciu kryteriów otrzymała ocenę „spełnione częściowo” były podstawy do tego, aby kryterium 10 „polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów” ocenić jako niespełnione. Sformułowanie „Podjęte działania pozwalają na podniesienie oceny z kryterium niespełnione na spełnione częściowo”, które zostało zawarte w przedmiotowej uchwale jest śladem dyskusji, w wyniku której Prezydium PKA postanowiło, mimo wątpliwości, wystawić ocenę „spełnione częściowo”, uwzględniając działania naprawcze rozpoczęte przez Uczelnię. Dla Uczelni wiążąca jest zatem sama końcowa ocena „kryterium spełnione częściowo”, nie zaś dyskusja, która poprzedziła wystawienie oceny. Gdyby w rezultacie dyskusji Prezydium PKA, kryterium 10 otrzymało ocenę „niespełnione”, kierunek otrzymałby ocenę negatywną, zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, pkt 4 ppkt 1) Prezydium wydaje ocenę negatywną jeżeli „co najmniej jedno szczegółowe kryterium oceny programowej określone w załączniku nr 2 jest niespełnione, ponieważ błędy i uchybienia związane z zakresem oceny w tym kryterium są krytyczne dla zapewnienia jakości kształcenia, mają charakter trwały i w okresie maksymalnie 2 lat nie jest możliwe ich usunięcie”.

Uczelnia nie przedstawiła odpowiedzi na zarzuty. W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 10 „spełnione częściowo”**.

Zalecenia sformułowane w przedmiotowej uchwale pozostają w mocy. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Sformułowanie koncepcji kształcenia obejmującej wskazanie na rolę poszczególnych dyscyplin naukowych w procesie kształcenia oraz zawody, do wykonywania których przygotowuje kierunek.
2. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych, które stanowią jego teoretyczne podstawy.
3. Sformułowanie efektów uczenia się w sposób odpowiadający profilowi praktycznemu.
4. Skorygowanie poziomu biegłości językowej wg ESOKJ na studiach pierwszego stopnia.
5. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zapewnienie treści programowych i wymiaru zajęć umożliwiającego osiągnięcie przez studentów zakładanych dla kierunku efektów uczenia się.
2. Wyeliminowanie powtarzania się treści programowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz zapewnienie progresu kompetencji między poziomami studiów.
3. Zapewnienie studentom możliwości indywidualizacji ścieżki kształcenia w wymiarze 30% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.
4. Dostosowanie oferty prowadzonych na kierunku specjalności do praktycznego profilu studiów.
5. Uwzględnienie w programie praktyk zawodowych przede wszystkim kształtowania praktycznych umiejętności zawodowych i stworzenie skutecznego systemu kontroli osiągania przez studentów efektów uczenia się założonych dla praktyk zawodowych.
6. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Przyjęcie zasad rekrutacji zapewniających kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.
2. Przyjęcie specyficznych dla kierunku zasad dyplomowania, które wskazują na dyscypliny naukowe, w zakresie których mogą powstawać prace dyplomowe i uwzględniają zastosowanie wiedzy w tych dyscyplinach oraz wyników prowadzonych w ramach prac dyplomowych badań w działalności zawodowej właściwej dla kierunku.
3. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

W odniesieniu do kryterium 9:

1. Publikacja sylwetki absolwenta kierunku filologia polska w odniesieniu do poszczególnych specjalności ze wskazaniem zawodów, do których one przygotowują.
2. Uwzględnienie w informacjach dla kandydatów na studia aktualnego stanu prawnego w odniesieniu do przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu.
3. Dostosowanie stron internetowych uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzroku i słuchu.
4. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Wdrożenie systematycznej kompleksowej oceny koncepcji kształcenia i programu studiów opartej o miarodajne źródła informacji i narzędzia oceny.
2. Zaangażowanie do oceny koncepcji kształcenia i programu studiów w skuteczny dla kierunku sposób interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2 załącznika nr 3 do Statutu powtórne postępowanie oceniające kierunku filologia polska na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2022/2023.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
23.09.2021

Stanisław Wrzosek